

# 'Facetimen is nog geen e-health'

Sterre ten Houte de Lange

Dat de coronacrisis ervoor heeft gezorgd dat jeugdzorgverleners meer e-health zijn gaan gebruiken is een mythe. Dat toont onderzoek van PGGM&CO en Garage2020 aan. 'Het kwam niet veel verder dan bellen en facetimen', constateert onderzoeker Levi van Dam.



*De mogelijkheden van een smartwatch kunnen bijdragen aan een betere jeugdzorg. Beeld: alexey\_boldin/stock.adobe.com*

Door de lockdowns konden de meeste live contacten in de jeugdzorg niet doorgaan. Daarom moesten zorgteams op zoek naar andere manieren om contact te onderhouden met elkaar en met hun cliënten.

## Veerkracht

PGGM&CO onderzocht samen met Garage2020 hoe jeugdzorgprofessionals omgingen met de werkdruk. Daarnaast onderzochten ze in hoeverre de professionals technologie gebruikten om hun werk gemakkelijker te maken. 'Gezien de uitdagingen waar de jeugdzorg voor staat, zou inzet van technologie en e-health-applicaties de werkdruk kunnen verlichten en de zorg kunnen verbeteren – als ze het zouden gebruiken', stelt onderzoeker van Garage2020 Levi van Dam, tevens grondlegger van de JIM-methode. 'Uit het onderzoek blijkt dat de professionals zeer veerkrachtig zijn. Het is dus niet zo dat ze het "te druk" hadden om te experimenteren met nieuwe technologische technieken.'

Gebruikmaken van data om meer kennis te ontwikkelen over effectiviteit van jeugdzorg, en de inzet van e-health om de werkdruk te verlichten, zijn twee belangrijke thema's in de hervormingsagenda jeugd. Lees hier wat DG Langdurige zorg Ernst van Koesveld verwacht van de kwaliteitsontwikkelingen in de jeugdzorg.

## Efficiënt teamoverleg

De 499 interviews met jeugdzorgprofessionals uit de gespecialiseerde jeugdzorg, -ggz, reguliere jeugdzorg en jeugdbescherming laten zien dat de professionals positiever zijn gaan denken over technologie. Vooral het contact met hun collega's, de online teamoverleggen, staan positief te boek. Het scheelt reistijd, reiskosten en de overleggen zijn vaak efficiënter omdat er minder *small talk* is.

## Cliëntcontact via Facetime

De afspraken met cliënten gingen ook grotendeels via bellen of beeldbellen (Facetimen). Hoewel professionals hier over het algemeen prima mee overweg konden, misten ze de fysieke afspraken. Het is via de telefoon lastig te zien wie er nog meer in de kamer is. Een voordeel van (beeld)bellen is dat het toegankelijker is dan een fysieke afspraak, waardoor het zeer geschikt bleek voor korte updates en het verplaatsen van afspraken was makkelijker in verband met reistijd.

## Biofeedback

Maar, veel technischer dan telefoneren en beeldbellen werd het niet, viel Van Dam op. Er werd niet méér gebruikgemaakt van online behandelmodules zoals **Therapieland** of **Karify**. De professionals hebben hun repertoire aan apps waar zijzelf en cliënten gebruik van kunnen maken niet uitgebreid. Laat staan dat er in de coronaperioden méér gebruik werd gemaakt van VR-therapie of biofeedback.

## Smartphone gegevens

Zelfs de smartphonegegevens werden niet ingezet bij behandelingen. 'Een smartphone kan bijhouden hoe vaak en wanneer de gebruiker het apparaat erbij pakt', vertelt Van Dam. 'Als behandelaar kan je samen met je cliënt naar die gegevens kijken. Stel bijvoorbeeld dat de jongere 's nachts vijf keer z'n telefoon heeft gepakt. Dat kan een aanleiding zijn om te kijken naar diens dag-en-nacht-ritme en slaapgewoonten.'

## Stress-horloge

Nog geavanceerder is de app **Sense-IT gekoppeld aan een smart horloge**. Dat horloge weet wanneer de drager gestrest is op basis van onder andere de hartslag en transpiratielevels. 'Bij jeugdzorgorganisatie Levvel werken we met professionals aan zo'n horloge', vertelt Van Dam. 'Het horloge gaat trillen als de stresslevels van de drager boven een bepaald niveau komen. Daardoor weet de drager dat hij of zij gestrest is. Ze hoeven niet direct te handelen, maar je bewust zijn van wanneer je gestrest bent is al heel inzichtelijk.'

'De ene professional raakt bijvoorbeeld gestrest als ze een kamer binnenkomt waar twee jongeren ruzie met elkaar hebben, terwijl er aan de andere kant van de kamer een pan soep opstaat. Een trillend horloge geeft het signaal: je stresslevel is hoog. Waarop de professional kan beslissen om of gelijk in te grijpen, of eerst zelf af te koelen en dan de situatie in te stappen', illustreert Van Dam.

Andere professionals zeiden: 'Het horloge werkt niet. Tijdens mijn werk gaat hij nooit af, maar 's avonds gaat hij ineens trillen.' Van Dam: 'Het horloge werkt dan wel. Het laat zien dat zij 's avonds hun stress voor de kiezen krijgen. Maar zegt nog veel meer over hoe goed deze mensen hun lichaam kennen – niet goed.'

## Jongeren

Volgens Van Dam kunnen dit soort technologische toepassingen het werk in de jeugdzorg verbeteren en verlichten. 'Met het oog op de almaar toenemende hulpvraag en het moeilijk vasthouden van jeugdzorgprofessionals, kan zo'n horloge de ontwikkeling van nu vaak jonge professionals ondersteunen. Goed bekend zijn met je eigen emoties en fysieke gesteldheid voorkomt mogelijk oververmoeidheid en burn-outs', zegt Van Dam. 'Aan de cliëntkant zouden jongeren zo'n horloge kunnen gebruiken om hun eigen emotionele huishouding beter te leren begrijpen.'

De toekomst van de zorg is digitaal. Kom naar het Zorgvisie-congres **Digitale zorg: van uitvinden naar omarmen** op 18 november in Ermelo. [Klik hier](#) voor meer informatie en aanmelding.

 [Reageer op dit artikel](#)  [Deel dit artikel](#)

### Sterre ten Houte de Lange

*Redacteur bij Skipr, Zorgvisie en Qruux. Speciale aandachtsgebieden: jeugdzorg, ggz, gehandicaptenzorg, ouderenzorg, personeelsbeleid en zorgtechnologie.*

ACHTERGROND

PREMIUM

## 'In 2040 moet 40 procent van de zorgkosten thuis gemaakt worden'

Een drastische herinrichting van het zorglandschap de zorg verbeteren en toegankelijk houden. Het levert bovendien een grote kostenbesparing op. Er moet worden geïnvesteerd in samenwerking, preventie en innovatie, stellen Anna van Poucke en Karin Vernooij, auteurs van het jaarlijkse rapport van KPMG over de Nederlandse gezondheidszorg.

NIEUWS

PREMIUM

## 'Blockchain is op weg mainstream te worden in de zorg'

Blockchain-technologie is bij uitstek geschikt om gegevensuitwisseling, data-beveiliging en efficiënte systemen in de zorg mogelijk te maken. Dat zegt Jan Veuger,

lector blockchain aan de Saxion University of Applied Sciences. Samen met zorgbestuurder Harry Woldendorp schreef hij het boek 'Blockchain in de zorg', dat deze week verschijnt.